

REVISIONSKONTORET

Gävle kommuns delårsrapport 2, 2020

Grundläggande granskning

Granskning av Gävle kommuns delårsrapport 2, 2020
Grundläggande granskning

Revisionskontoret:

Nina Wennberg, certifierad kommunal revisor
Susanna Berglund, yrkesrevisor

KPMG:

Kristoffer Bodin, auktoriserad/certifierad kommunal revisor
Elin Strid, revisorsassistent

Revisionskontorets kvalitetssäkrare:

Revisionschef Gunilla Beckman Ljung, certifierad kommunal revisor

Gävle kommun 2020

Dnr.20REK14

www.gavle.se

1. Innehållsförteckning	
1. Innehållsförteckning	2
Gällande regelverk	3
Normer och god redovisningssed	3
Avvikelser från regelverk och god redovisningssed	3
Revisionens bedömning av avvikelser från regelverk och god redovisningssed	3
Balans- och resultaträkning	4
Granskning av väsentliga resultatposter	4
Skatteintäkter	4
Generella statsbidrag och utjämning	4
Verksamhetens intäkter och kostnader	4
Granskning av väsentliga balansposter	6
Sammanställd redovisning	7
Övergripande måluppfyllelse kommunen	8
Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	8
Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	10
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.	12
En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	13
En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun	14
Finansiella mål	16
Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 % av skatteintäkterna	16
Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans	17
Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad	17
Övrigt	18
Sjukfrånvaro totalt för kommunen	18
Balanskravet	18

A Har delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?

Gällande regelverk

Kommunallagen (KL) 11 kap 16 - 21 §§

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).
Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) beräkningsmodell för pensionsskuld.

Normer och god redovisningssed

Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) är normerande organ och har utgett 18 rekommendationer, delvis omarbetade med anledning av den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Avvikelser från regelverk och god redovisningssed

RKR R1 Bokföring och arkivering

Kommunen har inte anpassat redovisningen till RKR R 1 Bokföring och arkivering. Systemdokumentation med behandlingshistorik finns inte till fullt ut framtagen.

RKR R5 Redovisning av leasing

Rekommendationen följs fullt ut endast i Gävle Kommun, koncernbolaget Gavle Drift & Service AB samt det delägda bolaget Gästrike Vatten AB. I övriga bolag i den sammanställda redovisningen uppgår leasingavtal endast till mindre belopp och därför har inte anvisningen tillämpats.

RKR R16 Sammanställda räkenskaper

Skatter i bolagen redovisas som en separat post i resultaträkningen för kommunkoncernen, men rekommendationen säger att skatt på årets resultat ska ingå i verksamhetens kostnader och informeras om i not.

Revisionens bedömning av avvikelser från regelverk och god redovisningssed

RKR R1 Bokföring och arkivering

Avvikelsen från rekommendationen RKR R 1 Bokföring och arkivering anges. Enligt SG Ekonomi pågår ett arbete för att ta fram detta men det är inte slutfört. Avvikelsen har kommenterats av revisionen sedan bokslut 2015 och har även påtalats i granskningen av ekonomisystemet Agresso 2014.

RKR R5 Redovisning av leasing

Revisionen kommer i samband med granskningen av helåret följa upp att redovisningen av leasing överensstämmer med rekommendationen.

RKR R 16 Sammanställd redovisning - bedömning

När det gäller att bolagens skatter inte redovisas enligt rekommendation RKR R 16 i resultaträkning för kommunkoncernen, ger särredovisningen samma information, men motiveras av att verksamhetens kostnader blir mer jämförbara över tid. Revisionen instämmer i detta.

I övrigt bedömer vi att årsredovisningens räkenskaper i allt väsentligt är upprättad utifrån LKBR samt RKR:s rekommendationer.

Balans- och resultaträkning

Granskning av väsentliga resultatposter

Skatteintäkter

Vi har granskat redovisningen av skatteintäkter genom verifiering mot underliggande dokument och beräkningar. Den preliminära kommunalskatten för 2020 baseras på eget skatteunderlag från 2018 med regeringens fastställda uppräkningsstal för år 2019 och 2020. Beloppet har vi verifierat mot Skatteverkets redovisningsräkning för preliminära medel 2020. Vad gäller preliminär slutavräkning innevarande år samt slutavräkningsdifferens föregående år, har vi stämt av totala beloppet mot Skatteverkets slutavräkning för 2019 samt mot prognos från SKR för skatteavräkning 2020. Våra kontrollberäkningar av detta visar att redovisade skatteintäkter är upptagna till rätt belopp i årsredovisningen.

Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av skatteintäkter följer rekommendationen från RKR och därmed redovisade enligt god redovisningssed.

Generella statsbidrag och utjämning

Vi har granskat redovisningen av generella statsbidrag och utjämning genom verifiering mot underliggande dokument. Slutliga belopp för återkommande bidrag, dvs. inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringsbidrag/avgift, införandebidrag samt LSS-utjämning fastställs via beslut från Skatteverket. Vad gäller fastighetsavgifter, som även de är återkommande, kompletteras den beslutade utbetalningen med en prognos via SKR. Utöver de återkommande bidragen finns två tillfälliga bidrag. Precis som föregående år ett generellt statsbidrag med anledning av flyktingsituationen. Nytt för i år är ett bidrag med anledning av covid-19. Fördelningen av dessa bidrag till Gävle kommun, har vi verifierat mot SKR samt Regeringskansliet.

Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av generella statsbidrag och utjämning följer rekommendationen från RKR och därmed redovisade enligt god redovisningssed.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Vi har följt upp större förändringar jämfört med föregående år. Verksamhetens intäkter har minskat jämfört med föregående år med 119,2 mnkr, vilket främst beror på minskade exploateringsintäkter (89 mnkr jmf med 178 mnkr föregående år). Under föregående år gjorde kommunen större avyttringar till Microsoft och i år har de inte gjort avyttringar i samma omfattning.

Personalkostnaderna är något högre än föregående år, men lägre än budgeterade personalkostnader. Det är ett resultat av covid-19 då kommunen dels haft vakanser som inte blivit ersatta, men också på

grund av stor sjukfrånvaro där de inte tagit in vikarier då antalet barn/elever varit färre än normalt.

Övriga kostnader har minskat med ca 38 tkr jämfört med föregående år och främst är det kostnad för livsmedel, transport, hotell och logi, övriga främmande tjänster, måltider och avgifter från kurser som minskat jmf med föregående år. Minskningen kan till största del härledas till covid-19 då kommunen fått stänga skolor och de verksamheter som varit öppna/tillgängliga har haft färre elever (exempelvis), samt att restriktioner gjorde att kommunens anställda inte kunde delta i kurser och konferenser på annan ort i samma utsträckning som tidigare.

Kommunen har erhållit reavinst i samband med avvecklandet av Kommungaranti om 26 mnkr. Generella stadsbidrag har ökat med 241 mnkr jämfört med föregående år vilket till största del förklaras av att kommunen erhållit extra bidrag kopplat till covid-19.

Kommunen har erhållit ersättning för höga sjuklönekostnader för februari – augusti om 37,7 mnkr. Dessa har intätsförts på finansförvaltningen. För en mer rättvis redovisning är vår bedömning att dessa borde fördelats ut på nämnderna.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden (AFN)

Verksamhetens intäkter och övriga kostnader per 2020-08-31 avviker mot budget med 19,7 mnkr resp. 16,9 mnkr, vilket är ett resultat av att Yrkes-Vux inte är budgeterat. Nämnden uppvisar en prognostiserad negativ budgetavvikelse med -14,1 mnkr främst p g a ökade kostnader inom ekonomiskt bistånd.

Omvårdnadsnämnden (ON)

Verksamhetens intäkter per 2020-08-31 avviker mot budget med 7,1 mnkr vilket förklaras av det riktade stadsbidraget kopplat till covid-19 om 6,9 mnkr (har bokats upp med 50 % av nettokostnadsökningen t o m juli). Personalkostnaderna avviker mot budget med 11 mnkr vilket till största del beror på överanställning för beredskapsläge i samband med covid-19, samt pausat arbete med effektivisering av vård- och omsorgsboende.

Övriga kostnader avviker mot budget med +25,3 mnkr vilket främst beror på ökade kostnader för arbetskläder/förbrukningsmaterial kopplat till covid-19 (ca 12,3 mnkr), samt att IT-drift flyttat kostnader från centralt ansvar till verksamheterna fr o m april (ca 5,7 mnkr).

Nämnden uppvisar en prognostiserad negativ budgetavvikelse med -42,9 mnkr främst p g a ökade kostnader som en effekt av covid-19. I prognosen har kommunen tagit upp 50 % av sökt belopp (statsbidrag). Potentiellt kan då prognosen förbättras med ca 11 mnkr om de erhåller totalt sökt belopp.

Socialnämnden (SN)

Personalkostnaderna avviker mot budget per 2020-08-31 med -15,7 mnkr vilket beror på ökad personalbudget men p g a rekryteringssvårigheter har inte kostnadsnivåerna ökat i nivå med budget. Övriga kostnader avviker mot budget med -29,4 mnkr avser bland annat ökade kostnader för tillfälligt inhyrd personal som en konsekvens av att de haft svårt att rekrytera.

Nämnden uppvisar en prognostiserad negativ budgetavvikelse -14,9 mnkr jmf med budget främst p g a ökade kostnader för externa placeringar.

Utbildningsnämnden (UN)

Köp av verksamhet har ökat med 22,3 mnkr (7,5 %) p g a fler elever i fristående verksamhet. Samtidigt har intäkterna i form av kommunbidrag ökat med 40,6 mnkr (2,6 %).

Nämnden uppvisar en prognostiserad positiv budgetavvikelse om 20 mnkr jmf med budget främst p g a minskade kostnader för personal, livsmedel/måltider och ökad elevpeng.

Minskade kostnader för personal och livsmedel/måltider har koppling till covid-19 då det har varit en högre personalfrånvaro vilken inte har ersatts med vikarier då barngrupperna/klasserna inte varit fulla, samt att förskola och skola har ej tillsatta tjänster. Minskad kostnad för livsmedel/måltid beror på den högre frånvaro som fanns hos barn/elever, samt att gymnasiet hade distansundervisning under våren.

Granskning av väsentliga balansposter

Väsentliga balansposter har granskats analytiskt och genom substansgranskning. Granskningens fokus har varit att följa upp väsentliga förändringar, samt att inhämta revisorsbevis för att säkerställa väsentliga poster. För att säkerställa att intäkter och kostnader hanteras korrekt och hänförs till det räkenskapsår som prestationen är utförd, har periodiseringskontroll genomförts.

Vid granskning av periodisering för kostnader har stickprov utförts på större leverantörsfakturer inkomna i augusti 2020 och september 2020 och vi har i vårt urval inte identifierat några avvikelser.

Vid granskning av periodisering för intäkter har stickprov utförts på större kundfakturer/intäkter i augusti 2020 och september 2020. I vårt urval har vi inte identifierat några avvikelser. Vid översiktlig åldersanalys av kundfordringarna har vi identifierat kundfordringar om 14,7 mnkr som är förfallna till betalning innan 2019-12-31, samt kundfordringar om 17,1 mnkr som är förfallna till betalning i mer än tre månader. Per 2020-08-31 är 0,7 mnkr reserverat som osäkra kundfordringar, vilket är i nivå med 2019-12-31. Vår rekommendation är att kommunen ser över de förfallna kundfordringarna och reservering av dessa inför årsbokslutet.

Kassa & bank har väsentligt ökat under året och uppgår till 1 756 mnkr. Ökningen avser främst erhållna medel i samband med likvideringen av Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB.

Vid granskning i samband med årsbokslutet gjordes iakttagelse gällande att det på ett flertal balanskonton låg kvar gamla poster från tidigare räkenskapsår. I samband med delårsbokslutet ser vi att kommunen i de flesta fall åtgärdat detta och att dessa bokats bort. I AFN finns en uppbokning avseende kostnader till Försäkringskassan gällande oktober och november 2018 som kommunen ännu ej fakturerat. Enligt uppgift kommer utredning gällande om betalningsansvaret kvarstår göras under hösten 2020. Uppbokat belopp uppgår till 8,6 mnkr.

Vid granskning av upplupna intäkter gällande UN har vi identifierat att kommunen använder olika redovisningsprinciper vid periodisering av statsbidrag. Kommunen erhåller inbetalning för statsbidraget "Likvärdig skola 2020" två gånger per år om totalt 40 mnkr. Större delen av detta intäktsförs nu på hösten då kommunen menar på att ett bidrag de tidigare erhållit (Lågstadiesatsningen) har försvunnit. Statsbidraget "Lärlönelyftet" intäktsförs i samband med att kommunen erhåller pengarna. Motsvarande finner vi för AFN där stadsbidraget från Skolverket fördelas ut månadsvis vartefter redovisade kostnader stämts av. Enligt kommunen görs detta för att de inte ska ha så stor intäkt i resultaträkningen.

Utifrån ovanstående rekommenderar vi kommunen att stärka rutinerna och den interna kontrollen kring periodisering av intäkter och kostnader.

Sammanställd redovisning

Totalt uppgår resultatpåverkande poster till 124,6 mnkr, vilket är en ökning med 72,6 mnkr jämfört med delåret föregående år. Den största påverkan på kommunkoncernens resultat är GSABs utdelning som är 39,7 mnkr högre jämfört med föregående år samt realisationsvinsten om 26,2 mnkr i samband med Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB:s försäljning av dotterbolaget Kommun Garanti Reinsurance S.A.

Resultatpåverkande i koncern 2020-08-31	(mnkr)
Utdelning GSAB	-92 700
Nedskrivning Ekogas	2 500
Diff. mellanhavande hyra GFAB	-4 359
Diff. mellanhavande GEAB	-510
Rearesultat Kommungaranti	-26 237
Avskrivning/uppskrivning ABG	844
Inköp Gävleborg	-4 213
Resultatpåverkande poster	-124 675

Då det för delåret sker en översiktlig granskning av Gävle kommunkoncerns räkenskaper, kan vi inte uttala oss om den sammanställda redovisningen ger en rättvisande bild. Nedan följer väsentliga noteringar från vår granskning av delårsrapport 2 2020.

Revisionen har under granskningen av den sammanställda redovisningen 2019 noterat att Gävle Vatten AB:s egna kapital har ett betydligt lägre värde än kommunens redovisade aktieinnehav. Detta till följd av att beskedet från Bokföringsnämnden, att årets förlust i bolaget

inte fick läggas som en fordran till vattenkollektivet utan tas över resultatet 2019, kom sent. I bolagets årsredovisning 2019 inarbetades detta, men i kommunens redovisning har inte någon nedskrivning gjorts av aktierna.

Bolaget prognostiserar ett underskott om -7,9 mnkr för helåret. Enligt budget 2021-2022 kommer bolaget dock att återhämta förlusten och i så fall behöver inte kommunen göra en nedskrivning. Enligt uppgift bevakar kommunen därför värdet på aktierna. Det kan alltså komma ett stort nedskrivningsbehov om ett eller två år. Revisionen kommer att bevaka detta.

Övergripande måluppfyllelse kommunen

Från och med 2020 har Gävle kommun infört en ny styrmodell som bygger på tillitsbaserad styrning. I samband med detta har den tidigare styrmodellen, vilken utgick från balanserad styrning ersatts. Effekten av detta är att kommunen numer har fem kommunövergripande verksamhetsmål. Dessa mål gäller för hela mandatperioden. För delår två är bedömningen att samtliga mål avseende verksamheten anses vara delvis uppfyllda. Årets resultat är dock präglad av rådande covid-pandemi där många av de restriktioner som råder får effekt, direkt eller indirekt, på måluppfyllelsen.

Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Målet anses vara delvis uppfyllt. Målet består av fem indikatorer varav tre anses vara ej uppfyllda. Flera av indikatorerna har påverkats av covid-19 och förändringar av sekretesspolicy avseende resultat har gjort att utfallet för några indikatorer inte kan presenteras.

Under året har SCB tagit beslut om en reviderad sekretesspolicy vilken innebär att uppgifter om fristående skolor omfattas av sekretess. Efter att frågan behandlats av Kammarrätten och har vunnit laga kraft har Skolverket gjort förändringar i vilken statistik som presenteras. Från och med 1 september 2020 presenteras endast statistik på riksnivå. Detta innebär att analyser med andra kommuner eller huvudmän inte kan göras. Det är enbart statistik från de kommunala verksamheterna som presenteras. För Gävles del är andelen elever som går i fristående verksamheter 30 % i grundskolan och 20 % i gymnasieskolan. För indikator 1 samt 4 kan således resultatet i sin helhet inte följas upp mot bakgrund av detta.

Vad gäller indikatorn andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan är bedömningen trots allt att målvärdet kommer att uppnås. Anledningen till detta är att resultaten i de kommunala skolorna har ökat kraftigt. Behörigheten har ökat från 78,7 % till 83,2 %, dvs 4,5 procentenheter. Det är framförallt pojkarnas resultat som förbättrats och skillnaden mellan könen krymper. I ämnet matematik har också förbättringar skett och fler elever än tidigare år har fått godkända betyg i ämnet. Målet för de kommunala skolorna låg på 81 % vilket innebär att målet faktiskt överträffas med 2,2 procentenheter. Det revisionen kan fastställa baserat på det utfall som finns är således att

resultatet i de kommunala skolorna är bättre än föregående år. Det går inte att uttala sig om målet i sin helhet då ingen statistik presenteras för de fristående skolorna som utgör 30 % av underlaget, men det förefaller vara rimligt att tro att målet nås.

Målvärdet för andelen av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning bedöms inte nås. Trenden är dock positiv och resultatet är 1 % enhet bättre i jämförelse med föregående år. Motsvarande siffror för riket har emellertid också förbättrats med 1% enhet vilket innebär att utfallet är 29 % på riksnivå.

För indikatorn andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning presenteras utfallet först i samband med årsredovisningen. Bedömningen är dock att målet inte kommer att nås. Arbetslösheten ökar och för ungdomar har arbetsmarknaden påverkats kraftigt av covid-19.

Målvärdet för gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år bedöms inte nås, delvis mot bakgrund av det som tidigare beskrivits. Den samlade bedömningen är dock målet delvis nås eftersom andelen elever med examen i de kommunalarna skolorna ökat något, framförallt inom yrkesprogrammen. Det finns dock ingen statistik presenterad för detta.

I skolan har fokus legat på klassrummet. Då inga nationella prov har genomförts och antalen möten/kurser/konferenser/ har minskat kraftigt har tiden istället kunnat läggas på lärande. Närvaron i gymnasiet sägs dessutom ha ökat, statistik på detta presenteras dock i samband med årsredovisningen.

För vuxenutbildningen har covid-19 inneburit negativa effekter. Distansundervisning bedöms inte vara det optimala för denna grupp varför måluppfyllelsen bedöms ha påverkats negativt av denna typ av undervisningsform. Ett flertal elever har hoppat av sina studier och har på grund av distansundervisningen inte nått betyget E. Detta gäller framförallt elever inom SFI (Svenska för invandrare). Den samlade bedömningen är således att målvärdet inte nås, även om ett faktiskt utfall presenteras först i samband med årsredovisningen.

Indikator	Nuläge vid upprättande av kommunalplan %	Utfall	Målvärde % 2020	Prognos Helår
Andel elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan	82,5	-	84,2	● Uppnås

Andelen av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	25	26	28	■ Uppnås ej
Andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning	68,5	-	71	■ Uppnås ej
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år.	67,8	-	69,8	◆ Uppnås delvis
Andelen elever som godkänns inom kommunal vuxenutbildning	i.u	-	67	■ Uppnås ej

Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Målet påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle består av fem indikatorer varav utfall vid rapportens slutförande kunde presenteras för tre av indikatorerna. Målet anses vara delvis uppfyllt. NKI, kommunens service till företag har förbättrats kraftigt gentemot tidigare år. Målvärdet nås inte riktigt men jämfört med föregående år är det en förbättring från 70 till 73, vilket är Gävles bästa resultat sedan mätningarna startade.

Undersökningen utgår ifrån sex kategorier och i fem av dessa har Gävle förbättrat sitt resultat och ett utfall på 70 eller mer anses vara bra.

Gällande nyföretagande saknas statistik men det torde vara rimligt att tro att nyföretagandet inte ökat givet pågående covid-pandemin.

Gävles placering i ranking av företagsklimat har på senare år försämrats. 2019 tappade Gävle kommun 19 placeringar i ranking och placerade sig på plats 273. Vid framtagandet av delårsrapporten fanns inte siffror avseende årets ranking tillgängliga men dessa presenterades i slutet av september och Gävle har tappat ytterligare sex placeringar och hamnar således på plats 279. Rankingen är beroende av ett antal delmoment som baserar sig på både statistik och svar från företag. I kommunplanen belyses särskilt vikten av fyra synpunkter från näringslivet; attityder till företagande, kompetensbrist, upphandling och bemötande. Inom flera områden placerar sig Gävle kommun bland de tio sämsta kommunerna. I rapporten framgår att Gävle placerar sig på plats 287 respektive 286 vad gäller kommunpolitikerna respektive kommunalanställda tjänstemäns attityder till företagande, plats 226 för frågan om tillgång på arbetskraft med relevant kompetens, plats 274 avseende kommunens upphandling och plats 284 i service och bemötande. En stor del av utfallet baseras på

ett sammanfattande omdöme vilket utgör 1/3 av viktningen och där ligger Gävle på plats 287 vilket får betydande inverkan på utfallet.

Arbetslösheten har ökat i hela landet. Kommunen beskriver själva den osäkerhet som råder i siffrorna. I jämförelse med föregående år har avvikelserna gentemot rikssnittet minskat med 0,6 procentenheter, det skulle i så fall innebära att Gävles arbetslöshet inte har ökat i lika stor utsträckning som i övriga landet. Indikatorn för byggklar mark bedöms inte nås baserat på de siffror som presenterats. Detta är också i likhet med tidigare år.

Om utfallet för nyregistrerade företag också avviker kraftigt från målvärdet när det presenteras anser revisionen att den samlade bedömningen är att målet i sin helhet bör bedömas som inte uppfyllt.

Kommunen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra företagsklimatet, bland annat i form av att skapa en Näringslivsavdelning samt att fokusera på åtgärder inom ramen för Näringslivsprogrammet. För att skapa förutsättningar för att främja ett gott företagsklimat kommer dessutom ytterligare åtgärder att vidtas. Från och med oktober kommer en konsekvensanalys för beslut som rör näringslivet att införas. I ett första steg kommer näringslivskonsekvensanalysen att användas som ett beslutsunderlag för beslut som fattas i kommunstyrelsen. En analys kan upprättas när beslut om exempelvis detaljplaner, exploateringsprojekt eller strategiska program ska fattas. Syftet med konsekvensanalysen är att kunna arbeta mer systematiskt med näringslivsfrågorna i Gävle kommun genom bättre beslutsunderlag.

Indikator	Nuläge vid upprättande av kommunalplan	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
NKI, Kommunens service till företag	Index 70	Index 73	Index 74	
Nyregistrerade företag	5,2 st	-	7 st	
Företagsklimat (ranking)	273	-	Högst 160	
Arbetslöshet, avvikelse från rikssnittet (procentenheter)	2,7 %	2,1 %	Högst 1,5 %	
Byggklar mark för verksamhet	14,9 ha	36,6 ha	Minst 60 ha	

Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.

Målet består av 8 indikatorer varav utfall endast finns att tillgå för 3 av indikatorerna. 2 av dessa indikatorer beräknas inte uppnås och en beräknas delvis uppnås. Baserat på den information som delges i rapporten är det svårt att bilda sig en uppfattning om hur det går. I kommunplanen betonas vikten av att Gävle kommun ska vara en plats där alla ges möjligheter till att bidra till den gemensamma utvecklingen. Förutsättningar för detta är tillit till samhället, en trygg inkomst och ett meningsfullt arbete och fritid som skapar grunden för en god hälsa.

Självskattat hälsotillstånd mäter den andel av invånarna mellan 18-64 som angivit att det egna hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Detta mäts vartannat år utifrån regionala enkäter samt utifrån information från Folkhälsomyndigheten och Hälsa på lika villkor. Anmällda våldsbrott är en summering av nio brottskategorier där statistiken hämtas ifrån BRÅ. Målvärdet enligt kommunplanen var max 1000 anmällda våldsbrott/ 100 000 invånare och indikatorn nås således inte. I rankningen av företagsklimatet finns även en ny fråga riktad till företagare om i vilken utsträckning företaget påverkas negativt av brottlighet/otrygghet i kommunen och där hamnar Gävle på plats 244. Brottslighet och känslan av otrygghet är i allmänhet en fråga som växer i samhällsdebatten och det är viktigt att detta följs upp. Invånare 18-64 med avsaknad av tillit till andra baseras på data av fyra befolkningsenkäter och där var enligt kommunplanen målvärdet 23 % men utfallet blev 28 % varför indikatorn inte nås.

Indikator	Nuläge vid upprättande av kommunalplan	Utfall	Målvärde % 2020	Prognos Helår
Vuxna biståndstagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen		-	1,5 %	
Nöjd inflytandeindex	35	-	Index 42	
Självskattat hälsotillstånd	70%	70%	77 %	■

Anmälda våldsbrott/ 100 000 invånare	1099	1088		
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (nämnd %)	28%	28%		
Invånare 17-24 som varken arbetar eller studerar, andel %		-	10%	
Medborgar-delaktighet, utveckling	76%	-	78%	
Förtroende		-	Index 42	

En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Målet består av sex indikatorer varav utfall presenteras för fem av dem. Målet anses delvis vara uppnått och revisionen delar den uppfattningen. Bostadsbristen är ett fortsatt problem och om prognosen om 120 000 Gävlebor år 2030 stämmer måste fler bostäder till.

Indikatorn om nettotillskott av bostäder nås inte, samma sak gäller för utfallet för antal hektar byggklar mark till näringslivet inom Gävle kommun. Det har fattats beslut om en fördjupad översiktsplan för Norra Brynäs och om den blir bli verklighet kommer det finnas plats för 2500 bostäder. 25 hektar verksamhetsmark har färdigställts på Södra Ersbo och totalt sett har 36,6 hektar färdigställts vilket är bättre än föregående år men det är inte tillräckligt för att målvärdet om 60 hektar ska nås.

Utfallet för resterande indikatorer där utfall presenteras torde ha påverkats av de restriktioner som råder under pågående pandemi. Folkhälsomyndigheten har exempelvis avrått från användandet av lokaltrafik varför indikatorn andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik blir svår att uppnå och givet de restriktioner som råder är frågan om det är överhuvudtaget är en indikator som ska uppfyllas. Vad gäller indikatorerna antal cyklister vid fasta mätpunkter och antal gående i stadskärnan kan man anta att dessa också i viss mån påverkats.

Indikator	Nuläge vid upprättande av kommunalplan	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Nettotillskott av bostäder genom ny-, till- och ombyggnad	711	347	Minst 800 st	◆
Antal hektar byggklar mark till näringslivet inom Gävle kommun	14,9	36,6 ha	Lägst 60 ha	■
Gävlebornas uppfattning om att bo och leva i kommunen		-	Lägst 58	
Andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik	23 %	20,2 %	Lägst 25 %	◆
Antal cyklister vid fasta mätpunkter	4946	4469	Lägst 7900	◆
Antal gående i stadskärnan	1,49	1,19 %	Lägst 1,78 %	◆

En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Målet består av 6 indikatorer varav utfall presenteras för fem av indikatorerna. Målet i sin helhet bedöms delvis uppnås. I delårsrapporten finns ingen analys av indikatorerna varför det blir svårt att uttala sig om flera av dem. 2019 rankades Gävle som tredje bästa miljökommun och när årets ranking presenterades klättrade Gävle med ytterligare en placering och innehar nu en andraplats.

Under året har kommunfullmäktige tagit beslut om ett reviderat miljöstrategiskt program, i detta ska merparten av indikatorerna följas upp men det finns ingen kommentar om detta. Kommunfullmäktige har fattat beslut om att bilda Limöns naturreservat vilket bidragit till

kommunens mål om att skydda natur. Insamlat hushållsavfall per person når inte målvärdet men i jämförelse med föregående år har dock en liten förbättring skett.

Indikator	Nuläge vid upprättande av kommunalplan	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Aktuell hållbarhetsmiljörankning Bästa miljökommun	3	2	5	
Utsläpp till luft av växthusgaser	3,00	3	2,49	
Vattenförekomster (sjöar och vattendrag) ekologisk och god kemisk status	25 %	16 %	30 %	
Skyddad natur totalt, andel i %	3,9 %	3,9 %	3,9 %	
Uppmätt kvävedioxidhalt vid Södra Kungsgatan 12	489 ggr/ år	-	175 ggr/år	
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	523	513	414	

Nämndernas hantering av målen skiljer sig relativt mycket åt. För sektor Livsmiljö och sektor Utbildning presenteras exempelvis verksamhetsmål som är kopplade till samtliga kommunövergripande mål medan för sektor Vårdfärd finns det endast mål som bedöms ha koppling till verksamheterna. I kommunplanen framgår det att "målen gäller självfallet också för de helägda bolagen och ska genomsyra hela kommunkoncernen". Revisionen har dock noterat att på bolagsnivå redovisas målpåfyllelsen enligt det gamla konceptet med perspektiv.

Ytterligare mål finns inom förvaltningen. Målen redovisas under "styrprocesser" och där redovisas mål för ekonomi, medarbetare samt processer. Vi kan således konstatera att målen redovisas på ett sätt på nämndnivå, på ett annat sätt på bolagsnivå och sedan finns det övergripande mål på förvaltningsnivå. Den samlade bilden blir något spretig.

Vid delåret görs endast en översiktlig analys över måluppfyllelsen men vid granskning av årsredovisningen kommer revisionen att lägga särskild vikt vid tre områden; skolresultat, företagsklimat samt bostadsbyggande. Dessa parametrar bedöms vara väsentliga för att Gävle kommun ska kunna växa i den takt som är beräknat.

B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?

Finansiella mål

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 % av skatteintäkterna

Med resultat i detta mål avses resultat exkl. realisationsvinster och exploatering. Bedömningen i delårsrapporten är att målet, minst 2,22 %, uppnås över en åttaårsperiod.

Indikator:

*Resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning.
Genomsnittligt resultat under senaste åtta åren*

Målvärdet för indikatorn är satt till minst 2,22 % för 2020 och det prognostiserade resultatet om 2,7 % når därmed det budgeterade överskottet under de senaste åtta åren.

Måluppfyllelse:

Revisionen noterar att en sänkning har ytterligare gjorts av målvärdet 2,22 % för indikatorn. Målvärdet sänktes redan under 2019 från 2,7 % till 2,4 %. Utfallet för 2019 indikerade att behovet av verksamhetsanpassning för kommande år är stort för att kommunkoncernens resultat långsiktigt ska uppgå till minst 2 %. Revisionen noterar att även det långsiktiga målet har reviderats till 1 % i enlighet med kommunplan med årsbudget 2020.

Likt föregående år har kommunen underskott i samtliga nämnder i sektor Valfärd Gävle (AFN, SN, ON). Utfallet för delåret är -51 mnkr med en prognos om -72,2 mnkr för helåret. Med en trolig konjunkturavmattning kommer dessutom skatteintäkterna inte att öka i samma takt som tidigare. Prognosen för helåret visar på att kommunens nettokostnader (exkl. realisations- och exploateringsresultat) ökar med 300,1 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 5,0 %. Skatteintäkterna prognostiseras en ökning med 6 %, vilket motsvarar 361,2 mnkr. Enligt prognos ökar alltså skatteintäkterna med 61,6 mnkr mer än vad nettokostnader (exkl. realisations- och exploateringsresultat) ökar. Detta är till följd av att kommunen fått statsbidrag om 186,1 mnkr mer än budgeterat. Till stor del avseende covid-19. Utan detta extra statsbidrag skulle skatteintäkterna enligt prognos inte täcka nettokostnader (exkl. realisations- och exploateringsresultat). Det skulle istället fattas 115,9 mnkr i skatteintäkter för 2020.

Prognosen för helåret visar på att målet uppnås. Detta beror på ökade statsbidrag samt andra former av stöd, främst genom bidrag motsvarande kommunens sjuklönekostnader för perioden april-juli, med anledning av covid-19.

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Målet har uppfyllts för perioden januari till augusti. Kommunkoncernens soliditet inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet, som är den ena indikatorn till målet, uppgick då till 36,1 %, jämfört med målvärde 31,9 %. Helårsbedömningen av målvärdena för koncernens soliditet, bedöms i delårsrapporten uppnås vid årets slut.

Den andra indikatorn för målet är kommunkoncernens skuldsättningsnivå. Skuldsättningsnivån per augusti klarar målvärdet om 76 900 kr per invånare. Målet beräknas även uppnås på helårsbasis.

Kommunkoncernen ska investera för cirka två miljarder kronor per år under kommande år enligt befintlig planering, vilket inte kommer att kunna självfinansieras. För att nå det övergripande målet om att kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans, behöver den ökade belåningen per invånare mötas av fortsatt höga resultat. Med hänsyn tagen till de prognostiserade underskotten i framför allt sektor Valfärd Gävle ser revisionen en risk för att soliditeten inte kommer att behållas på nuvarande nivå.

Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad

Målet bedöms på helårsbasis med prognosen som underlag. Självfinansieringsgraden under den senaste åttaårsperioden uppgår i delåret till 100 % och överstiger därmed målvärdet, satt till minst 82 % på årsbasis. Prognosen för resten av året är en hög investeringsnivå och försämrat ekonomiskt resultat. Nyckeltalen förväntas därmed försämras på helårsbasis men fortsatt överstiga målvärden.

Revisionen delar bedömningen som anges i delårsrapporten, att målet kommer att uppnås. Den analys som gjorts av indikatorerna, visar på den slutsatsen.

Revisionen tycker det är av stor vikt att beakta gällande planer för nyinvesteringar kommande år, där självfinansieringen beräknas uppgå till endast mellan 40 och 50 % de närmaste två åren. Då investeringsplanerna i kommunen uppgår till mellan 700 och 900 miljoner kronor per år, krävs det resultatförbättringar på upp emot 500 miljoner kronor på årsbasis för att klara en snabb egen finansiering av investeringarna.

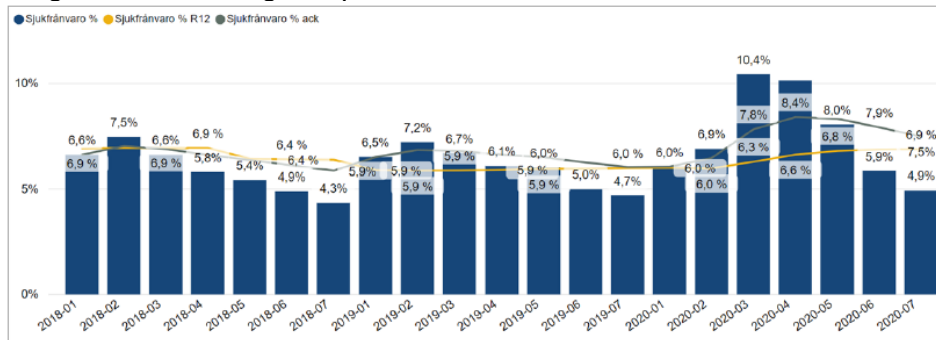
Övrigt

Sjukfrånvaro totalt för kommunen

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,5 %, vilket är en ökning med 1,5 % jämfört med samma period förra året. Ökningen bedöms vara en följd av covid-19. Kommunen kompenseras ekonomiskt genom statsbidrag.

I delårsrapporten ingår delar av de ansökta medlen i resultatet. Revisionen kommer att följa upp i helåret att kommunen får täckning för dessa kostnader. I den grundläggande granskningen följs upp vilka eventuella andra effekter sjukfrånvaron medfört.

Diagrammet nedan gäller perioden 2018-01 till 2020-07.

C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?

Balanskravet

Balanskravet, det lagstadgade kravet på ett positivt resultat (exklusive realisationsvinster), är uppfyllt.